

Elina Karaksela

Tuutulauluja kaiken ikäisille

Sävellysprosessi oman luovuuden äärellä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikin tutkinto-ohjelma

Opinnäytetyö

16.05.2022

Tiivistelmä

Tekijä:	Elina Karaksela
Otsikko:	Tuutulauluja kaiken ikäisille. Sävellysprosessi oman luovuuden äärellä.
Sivumäärä:	29 sivua
Aika:	16.05.2022
Tutkinto:	Musiikkipedagogi (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto:	Varhaisiän musiikkikasvatus ja taiteen soveltava käyttö
Ohjaaja:	Lehtori Annu Tuovila, MuT
Arviointi:	Lehtori Hanna-Maija Aarnio, MuM

Esittelen opinnäytetyössäni omaa sävellysprosessiani tuutulaulujen äärellä. Olen säveltänyt, sanoittanut ja sovittanut kahdeksan uutta tuutulaulua. Käsittelem opinnäytetyössäni myös vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukemista musiikin keinoin ja tunteiden työstämistä musiikin avulla.

Tietoperusta muodostuu pääasiassa varhaisiän musiikkikasvatusta koskevasta kirjallisuudesta. Haluan uusien tuutulaulujen kautta laajentaa näkökulmaa siitä, mitä tuutulaulut voivat meille nykypäivänä antaa. Säveltämäni tuutulaulut on tarkoitettu ihan jokaiselle ikään katsomatta.

Äänitteen kappaleet nivoutuvat yhteen tarinan ja leikin kautta. Tuutulauluja voi kuunnella yksin tai yhdessä lapsen kanssa. Tuutulauluihin on suunniteltu vanhemman ja lapsen vuorovaikutusta tukevaa yhdessä tekemistä. Tuutulauluja voi soveltaa esimerkiksi musiikkileikkikouluissa eri ikäisten lasten kanssa. Selkeä rakenne, rytmi, liike, sanat ja toisto tukevat lapsen tutustumista musiikin maailmaan. Nämä musiikilliset elementit luovat myös turvallisen sekä vuorovaikutuksellisen tilanteen lapsen ja vanhemman välillä.

Opinnäytetyön tuloksena tuutulauluista on tehty nuotit sekä äänite nimeltä Tuutulauluja kaiken ikäisille. Sävellysprosessi tuutulaulujen äärellä on tukenut ja vahvistanut omaa muusikkouttani pedagogin työvälineenä.

Avainsanat: Tuutulaulut, säveltäminen, varhainen vuorovaikutus, varhaisiän musiikkikasvatus

Abstract

Author: Elina Karaksela
Title: Lullabies for All Ages: The Creative Process of Composing and Recording New Lullabies
Number of Pages: 29
Date: 16 May 2022

Degree: Bachelor of Music Pedagogy
Degree Programme: Music
Specialisation Option: Early Childhood Music Education and Community Music

Instructor: Annu Tuovila, DMus
Examiner: Hanna-Maija Aarnio, MMus

This Bachelor's project report introduces my creative composition process, where I wrote melodies and lyrics for eight new lullabies as well as arranged and recorded them. In my thesis, I also discuss supporting parent-child interaction through music and working with emotions through music.

The knowledge base consists mainly of literature on early childhood music education. Through new songs, I want to broaden my perspective on what lullabies can give us today. I composed the lullabies for everyone, regardless of age.

The songs in the recording are intertwined through story and play. You can listen to them by yourself or with a child. The lullabies are designed to work together to support parent-child interaction. Lullabies can be applied, for example, in music play schools with children of different ages. Clear structure, rhythm, movement, words, and repetition support the child's exploration of the world of music. These musical elements also create a safe and interactive situation between the child and the parent.

This project includes-, a collection of sheet music and a recording entitled *Tuutulauluja kaiken ikäisille – Lullabies for All Ages*. The composition process supported and strengthened my own musicianship and encourage me to use it as a teacher's tool.

Keywords: Lullaby, composing, early interaction, early childhood music education

Sisällys

1	Johdanto	5
1	Tuutulauluja kaiken ikäisille -projektin tarkoitus	7
1.1	Musiikkia vanhemmalle ja lapselle	8
1.2	Tuutulaulujen luonne	9
2	Säveltämisen vaiheet	11
2.1	Impulssi ja inspiraatio	11
2.1.1	Ideoiden keksiminen ja testaamisen prosessi	12
2.1.2	Sävellyksen kokoaminen	12
2.2	Sanoittaminen	13
2.3	Otollinen maaperä luovuudelle	15
3	Kurkistus tuutulauluihin	16
4	Konsertti	21
4.1	Valmistautuminen	22
4.2	Konsertin toteutus	23
5	Äänite	25
5.1	Instrumentit ja musiikillinen ideointi	25
6	Pohdinta	26

1 Johdanto

Opinnäytetyöni käsittelee omaa sävellysprosessiani tuutulaulujen äärellä. Opinnäytetyö koostuu kirjallisen osion lisäksi Tuutulauluja kaiken ikäisille -äänitteestä ja nuoteista. Tuutulaulut on tehty vanhemmalle avuksi lapsen rauhoittamisessa nukkumaan sekä myös omaa rauhoittumista varten. Tuutulaulut on tarkoitettu myös aivan jokaiselle ja ikään katsomatta. Opinnäytetyöni on tarkoitus vahvistaa omaa muusikkouttani ja luovuuttani pedagogin työvälineenä.

Tuutulaulujen sisällöt vaihtelevat jonkin verran. Osa lauluista on selkeämmin ajateltu juuri vanhemman ja lapsen väliseen yhteiseen hetkeen. Joukossa on myös kappaleita, jotka käsittelevät vanhemman vaikeitakin tunteita ja sitä, kuinka vanhempi voi itsekkin kaivata rauhoittavaa unta ilman että se katkeaisi kesken kaiken. Yhden lauluista voi ajatella myös rakkauslauluna esimerkiksi puolisolle.

Säveltäminen, sovittaminen ja sanoittaminen on ollut minulle aivan uusi aluevaltaus. En ole ennen tätä projektia tehnyt vastaavaa sävellystyötä, jossa olen toteuttanut kaiken itse. Matkan varrella olen oppinut paljon ja saanut runsaasti iloa. Tutkin opinnäytetyössäni myös sitä, millainen luova maaperä on ollut itselle otollinen sävellysten syntymisen kannalta.

Opinnäytetyöni laulut alkoivat syntymään keväällä 2020. Alun perin säveltäminen lähti oman ajan ja tekemisen tarpeesta äitiyslomalla ollessani. Lauloin itse keksimiäni melodioita nukuttaessani perheen kuopusta ja päätin alkaa kirjoittamaan melodioita myös talteen nuoteiksi. Toisinaan nauhoitin kännykän helpolla ääninauhurilla heti tulevia lauluja talteen.

Keväällä 2020 koronapandemia alkoi jyllätä maailmalla ja myös Suomessa. Yllättäen kaikki harrastusmahdollisuudet pienen lapsen kanssa suljettiin ja ihmiset eristäytyivät koteihinsa. Vauva-ajan suunnitelmat kaipasivat päivittämistä. Hyvä vastapaino kotiäidin arkeen löytyi musiikin tekemisestä. Yllättäen olikin mahdollisuus keskittyä omalla ajalla johonkin täysin uuteen. Jos vauva nukkui huonommin, en jaksanut keskittyä säveltämiseen, mutta riittävän yönunen ja levon saaneena säveltäminen virkisti. Säveltäminen vaikutti olevan hyvää aivojumppaa, joka tuli väsyneempänä tarpeeseen.

Laulut syntyivät vauhdilla kevään ja kesän 2020 aikana. Luovuuttani ruokki se, että tekeminen oli täysin vapaaehtoista ja mukavaa. Minulla ei ollut ulkopuolista painetta

saada mitään aikaan. Syksyllä 2020 aloitin tekemään harmonioita syntyneisiin melodioihin ja keväällä 2021 alkoi pienelle kokoonpanolle laulujen sovittaminen. Kokoonpanon instrumenteiksi muodostuivat laulu, piano ja sello. Pieni kokoonpano olisi helppo toteuttaa ja se olisi myös helppo siirtää tulevaisuudessa muuallekin esitettäväksi opintojen jälkeen. Kevään aikana syntyi myös ajatus tehdä lauluista osa omaa opinnäyteyötä ja tulevaa loppukonserttia.

Laulujen sanat syntyivät kesällä 2021. Syksyllä 2021 alkoi valmiiden kappaleiden nuotintaminen Sibelius-ohjelmalla. Samana syksynä pääsin myös esittämään työpaikallani omia kappaleitani Iltamusiikkia pienille ja isoille -illoissa Pitäjänmäen seurakunnalla. Iltamusiikkia pienille ja isoille -illat olivat yleisöä osallistavia. Loppukonserttini Tuutulauluja kaiken ikäisille toteutettiin myös samassa paikassa marraskuussa 2021.

Suunnitelma kappaleiden äänittämisestä syntyi myös hyvin varhaisessa vaiheessa. Mieheni lupautui äänittämään, miksaamaan ja masteroimaan Tuutulauluja kaiken ikäisille -äänitteen. Ammattilaisen käsissä äänitteestä tulisi myös laadultaan hyvä. Äänitykset aloitettiin marraskuussa 2021 ja editointi joulukuussa 2021. Miksaaminen alkoi keväällä 2022.

Opinnäytetyöni tavoitteena on, että tuutulaulut voisivat olla osana arkea erityisesti pikkulapsiperheissä. Tarkemmin tavoitteitani ovat vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen, lapsen ja vanhemman rauhoittaminen musiikin keinoin sekä vanhemman tunneilmaisun, tunnesäätelyn ja tunteiden tunnistamisen tukeminen. Tavoite on ollut myös säveltää lauluja, joita voin esittää pienellä kokoonpanolla sekä tarvittaessa myös yksin laulamalla ja säestämällä itseäni.

Opinnäytetyön raportti etenee vaihe vaiheelta kuvaten omaa työprosessiani tuutulauluja säveltäessä. Jokainen työvaihe on eritelty johdonmukaisesti otsikoinnin mukaan. Alussa kerron enemmän tuutulaulujen tarkoituksesta ja luonteesta. Siitä opinnäytetyöni etenee melodioiden, harmonioiden ja sanoitusten syntymiseen. Loppupuolella kerron iltamusiikkia pienille ja isoille -illoista, profiilikonsertistani Tuutulauluja kaiken ikäisille sekä äänitteen tekemisestä.

1 Tuutulauluja kaiken ikäisille -projektin tarkoitus

Tuutulauluja kaiken ikäisille -projektin nimi painottaa, että laulujen on ajateltu sopivan kaikille iästä riippumatta. Tuutulauluissa on toistoa ja yksinkertaisia rakenteita, mutta harmoniat, improvisaatio, introt ja outrot tuovat vaihtelua kuunteluun. Laulujen ja äänitteen erityinen kohderyhmä ovat perheet, jolloin lauluja voi kuunnella yhdessä lapsen kanssa. Osaan lauluista on suunniteltu yhteistä tekemistä vanhemman ja lapsen yhteistä hetkeä varten. Osa kappaleista on tarkoitettu pelkästään kuunneltavaksi.

Liikasen (2010, 13) mukaan taide on jokaisen ihmisen oikeus, ja se nostaa arjen yläpuolelle. Se on myös edellytys henkiselle, fyysiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnillemme. Tuutulauluja tehdessäni tuin samalla myös omaa henkistä hyvinvointiani. Tuutulaulujen saattaminen muiden kuultavaksi voi parhaimmassa tapauksessa tukea yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen hyvinvointia. Tuutulauluja on tarkoitus tehdä tulevaisuudessa tutuksi konserttien sekä äänitteen myötä. Tuutulaulut ovat myös helppokäyttöisiä ja sovellettavia konsertteja ajatellen. Voin esittää niitä yksin tai isommalla kokoonpanolla. Äänitteen avulla laulut tulevat helpommin tutuksi myös kotona, ja ne voivat olla osana arkea.

Liikasen (2010, 14) mukaan taide on osa alkuperäistä minuuttamme. Voin hyvin samastua tähän ajatukseen Tuutulauluja kaiken ikäisille -projektin suhteen. Minulle on kerrottu, että opin lapsena ensin laulamaan ja vasta sen jälkeen puhumaan. Soitin lapsena pianoa ja lauloin kuorossa. Vasta laulutunneille päästyäni lukioaikana huomasin, miten luonnolliselta tuntui paneutua laulun instrumenttiin syvemmin. Melodioiden keksiminen tuntui myös tämän projektin aikana siltä kuin se olisi jo valmiiksi minuun istutettu. Ei tarvinnut puskea esiin jotain, joka oli jo valmiiksi tuloillaan.

Tuutulauluja kaiken ikäisille -profiilikonsertti oli yleisöä osallistava konsertti. Konsertti toteutettiin yhteistyössä Helsingin Pitäjänmäen seurakunnan kanssa, jossa työskentelin samalla myös varhaisiänmusiikinopettajana. Osallistavaan konserttiin suunnittelin teemoja, joiden kautta yleisö pääsi osallistumaan ja kokemaan musiikkia liikkeen ja vuorovaikutuksen kautta. Huhtinen-Hildénin (2019, 28-29) mukaan musiikkitoiminnalla voi vahvistaa osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia, jopa ilman yhteistä kieltä.

1.1 Musiikkia vanhemmalle ja lapselle

Haluan Tuutulauluja kaiken ikäisille -projektin kautta laajentaa näkökulmaa siitä, mitä ja kenelle tuutulaulut ovat. Perinteisesti tuutulaulut on koettu vahvasti lauluksi, jota vanhempi laulaa sylivauvalle nukuttaessaan häntä. Opinnäytetyöni ei tietenkään sulje tätä perinteistä osa-aluetta pois, mutta se haluaa omalta osaltaan kannustaa kaiken ikäisiä käyttämään hyödyksi musiikin hyvinvointivaikutuksia.

Vanhempi voi laulaa lapselleen tuutulauluja esimerkiksi iltaisin tai päiväunille mennessä, jotta lapsi rauhoittuisi nukkumaan. Uskon, että tuutulaulujen laulamisen tarkoitus on rauhoittaa samalla myös vanhempaa. Lapsen nukuttaminen ei ole aina helppoa. Lapsi saattaa kiukutella ja itkeä. Samalla vanhempi voi olla kireä ja väsynyt. Yksinkertaisen melodian toistaminen auttaa saamaan tilanteeseen etäisyyttä. Vanhempi voi ilmaista musiikin avulla omia tunteitaan ja samalla musiikki myös säätelee omaa tunneilmastoa. Lapsi aistii myös herkästi oman vanhemman tunnetilan. Omalla rauhoittumisella aikuinen rauhoittaa siis samalla myös lastaan.

Kaasinen (2008, 46-47) kuvaa tuutulauluhetkeä samalla myös hänen omaksi hetkeksen, jolloin saa olla vain omien ajatustensa kanssa. Tämä hetki voi pelastaa päivän, ja laulamisen jälkeen olo on puhdistautunut sekä rauhallinen.

Pienelle vauvalle tai lapselle oman vanhemman tai läheisen aikuisen ääni on kaikkein rakkain maailmassa. Lapselle laulaminen vahvistaa lapsen ja aikuisen välistä vuorovaikutusta. Usein laulaminen auttaa erilaisissa arjen tilanteissa, ja vanhempikin saa päästää höyryjä tiukassa tilanteessa. (Paasolainen 2016, 6-7.)

Tärkeää tuutulaulujen kohdalla kuten muussakin musiikissa on se, että musiikki on mielekästä vanhemmalle. Erityisesti mielimusiikin kuuntelu ja laulaminen tuo mielihyvää sekä rentouttaa. Säännöllinen musiikin kuuntelu ja musiikin harrastaminen auttavat tunnesäätelyssä.

Se että ammennamme arkeemme yhteisiä musiikillisia hetkiä lapsen kanssa, on osa laajempaa kokonaisuutta olevaa varhaisiän musiikkikasvatusta. Esimerkiksi musiikkileikkikoulussa laulettuja lauluja olisi hyvä laulaa myös säännöllisesti kotona oman vanhemman kanssa.

Toimiva musiikkikasvatus auttaa käsittelemään omia vaikeita tunteita rakentavasti. Musiikilla on myös voima eheyttää ja vahvistaa tunne-elämää. Mielimusiikki vaikuttaa positiivisesti toimintakykyymme niin fyysisesti kuin henkisesti. (Hongisto-Åberg, Lindeberg-Piironen & Mäkinen 1993, 17.)

Aktiivinen musiikkiharrastus tukee sosio-emotionaalista kehitystä varhaislapsuudessa, ja musiikkiharrastus on yhteydessä parempaan tunteiden ymmärtämiseen. Ryhmämuotoiset musiikkitunnit lisäävät myös empatiaa. (Tervaniemi, Huotilainen, Putkinen & Saarikivi, 2018, 12.)

Jos emme tunnista tunteitamme, seuraukset voivat olla hyvin moninaisia. Masennus, kehon jännittyneisyys ja väsymys voivat olla mahdollisia oireita. (Elstad 2007, 48-49.)

1.2 Tuutulaulujen luonne

Säveltämäni tuutulaulut on tarkoitettu käytettäväksi monella tavalla tukemaan vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta. Yhteiset leikit, liike, toisto, laulujen selkeä rakenne, sanat ja oman vanhemman läheisyys tukevat vuorovaikutusta. Laulujen leikeissä on paljon samoja elementtejä kuin musiikkileikkikoulussa. Varhaisiän musiikinopetuksen yksi tärkeä tavoite on vanhemman ja lapsen vuorovaikutuksen tukeminen, joten itselleni oli luontevaa suunnitella myös omiin tuutulauluihin vuorovaikutusta tukevaa toimintaa tämän tavoitteen pohjalta.

Jo pieni vauva nauttii oman vanhemman lauluista ja loruista, vaikka ei vielä ymmärtäisi sanojen merkitystä. Äänenpainot ja oman vanhemman läheisyys luovat turvallisen vuorovaikutustilanteen. Samat laulut rauhoittamistilanteissa yhdistyvät vauvan mielessä nukahtamiseen. Mukaan voidaan ottaa jokin rauhoittava liike, esimerkiksi keinuttaminen. Sama tuutulaulu lauletaan useamman kerran. (Hongisto-Åberg ym. 1993, 56.)

Toivon, että säveltämäni tuutulaulujen kautta vanhempien itseluottamus omalle lapselle laulamissa vahvistuisi.

Pieni vauva kokee aikuisen kautta liikkeen, rytmin ja musiikin. Hellä ja turvallinen kosketus tukee vauvan positiivista minäkuvaa. (Alho, Hautsalo & Perkiö 1997, 133.)

Omissa tuutulauluissani lapsen keinuttelu ja lapsen kanssa yhdessä tanssiminen toistuvat useaan otteeseen. Kappaleiden rakenteissa oleva sopiva toisto auttaa lasta ja vanhempaa rauhoittumaan.

Vauva nauttii vanhemman läheisyydestä ja yhdessäolosta sylissä. Kun lapsi kasvaa, yhteistä musiikkileikkihetkeä voi soveltaa lapsen ikätasolle sopivaksi. Samat, turvalliset musiikilliset elementit kulkevat kuitenkin aina matkassa. (Hongisto-Åberg, Viitaila-Pulkkinen & Louhi 1990, 4-13.)

Lapsen kanssa laulaessa ja loruillessa sosiaalisen viestinnän peruselementit eli katse, ilmeet, eleet, kosketus, puhe, ääntely ja liikkeet ovat läsnä. Musiikkiliikunnan avulla vuorovaikutusta voidaan monipuolistaa. (Juntunen, Perkiö & Simola-Isaksson 2010, 40-41.)

Leikki ja liikunta musiikin mukana auttavat lasta myös hahmottamaan musiikin dynamiikan vaihtelua. Ne auttavat myös keskittymään ja eläytymään musiikkiin. (Alho, Hautsalo & Perkiö 1995, 44-45.)

Huhtinen-Hildénin (2019, 51) mukaan musiikillinen toiminta pienimuotoisesti tai suurissa tapahtumissa lisää elämäämme uudenlaisia kohtaamisia, herkistymistä ja vuorovaikutusta. Musiikki tuo elämäämme iloa ja uusia voimavaroja.

Musiikin kautta saamme siis voimavaroja arkeen aivan ilmaiseksi. Lapsiperhearjessa voimavarat voivat olla välillä vähissä. Kaasinen (2008, 59-60) kuvaa lapsen nukuttamista välillä hyvin haasteelliseksi. Vanhemman kärsivällisyys voi olla koetuksella, jos lapsi on itkuinen, ja nukuttamiseen menee kauan aikaa. Entisaikaan sairas lapsi on saattanut tarvita nukutuslaulua läpi yön, sillä lääkkeiden saaminen on ollut hankalampaa.

Äänitteen kappalejärjestyksessä on tarinallinen juoni, joka lähtee liikkeelle päivän touhuista kohti unten sinfoniaa. Laulujen tarkoituksena on tuoda rauhaa sekä vanhemmalle, että lapselle nukutustilanteisiin sekä muihin rauhoittumishetkiin.

Tarinan hyödyntäminen musiikillisen oppimisympäristön luomisessa avaa meille kaikkien ulottuvilla olevan mielikuvituksen, satujen ja luovuuden rikkauden. Se avaa meille hyvin erilaisia musiikillisia ja luovia reittejä, joita voi lähteä yhdessä kulkemaan. (Huhtinen-Hildén & Pitt. 2018, 170-171.)

2 Säveltämisen vaiheet

Tässä luvussa olen käyttänyt säveltämisen vaiheiden erottelussa pohjana Kaschubin ja Smithin (2009) säveltämisprosessimallia (Ervasti, Muhonen & Tikkanen 2013, 253).

2.1 Impulssi ja inspiraatio

Impulssi ja inspiraatio saavat säveltämisen prosessin liikkeelle. Säveltämisen suunnittelua auttaa selkeä visio siitä, mihin ollaan matkalla. Tutkimusvaihe sävellysprosessissa on myös tärkeää, jotta on tarpeeksi tilaa kokeilla ja etsiä. (Ervasti, Muhonen & Tikkanen 2013, 253.)

Itselleni impulssi ja inspiraatio säveltämiseen syntyivät luonnollisesti halusta ilmaista sävelien kautta uutta elämäntilannetta. Melodiat syntyivät iltaisin nukutustilanteessa lapselle laulaessa. Vauvaa jaksaa kantaa vielä sylissä nukuttaessa, joten liike oli olennainen osa laulujen syntymisessä. Useampi säveltämistäni tuutulauluista on valssi.

Melodiat syntyivät sen hetkisessä mielentilassa. Osa melodioista on tunnelmaltaan pehmeitä, osa keinuvia ja jotkut hieman raskaampia. Päivisin kirjoitin melodiat nuoteiksi nuottipaperille. Osan melodioista tallensin jo iltaisin kännykän helpolla ääninauhurilla talteen.

Säveltäminen muuttui suunnitelmalliseksi siinä vaiheessa, kun päätin tehdä lauluista selkeän kokonaisuuden ja osan omaa opinnäytetyötä. Minulla oli kuitenkin runsaasti aikaa tutkimusvaiheelle. Säveltämisen vaiheet alkoivat tulla itselle myös konkreettisemmaksi. Opin myös alusta pitäen uudenlaista pitkäjänteisyyttä. Säveltämisen prosessi eteni varmasti ja määrätietoisesti. Opin tunnistamaan mihin pisteeseen taitoni riittivät. Milloin olisi hyvä jättää välillä työ kesken ja tyytyä lopputulokseen.

Omia melodioita en ole tässä mittakaavassa ennen kirjoittanut nuoteiksi. Muutamia pieniä sovittamis- ja sävellyksprojekteja olen tehnyt opintojeni ohella. Omien melodioiden keksiminen sai alkunsa improvisoidessani laulutunneilla. Opintoihini liittyvä improvisaatiokurssi oli myös hyödyllinen.

Nuotinnusohjelma Sibeliuksen käyttö tuli myös vähitellen tutummaksi, kun rupesin kirjoittamaan käsin kirjoitettuja nuotteja puhtaaksi. Nuottien tekeminen oli alussa tietysti hidasta, sillä samalla piti perehtyä ohjelman periaatteisiin.

2.1.1 Ideoiden keksiminen ja testaamisen prosessi

Ideoiden keksiminen ja testaamisen prosessi säveltämisessä lähtevät liikkeelle mahdollisimman suotuisassa ilmapiirissä, jossa ei anneta tarpeeksi valmiita ideoita säveltämiseen. (Ervasti, Muhonen & Tikkanen 2013, 253.)

Kuten johdannosta käy ilmi, en ole varsinaisesti syventynyt säveltämisen teoreettiseen maailmaan lauluja tehdessäni. Laulut ovat syntyneet iloksi itselle ja muille. Harmonioita tehdessäni luotin omaan korvaani. Ne harmoniat, jotka miellyttivät omaa korvaani, saivat jäädä. Harmoniat eivät ole siis lähteneet liikkeelle jostakin tietystä sävellajista. Tämä tapa on varmasti antanut paljon tilaa kekseliäisyydelle ja mielikuvitukselle.

Olen kuitenkin iloinen siitä, etten harmonioita tehdessäni noudattanut mitään tiettyä kaavaa. Melodioiden seuraaminen ja toistot tietysti auttoivat harmonioiden hahmottumisessa. Opin tämän prosessin kautta lisää intuitiivisesta säveltämisestä.

Tietysti kaikessa säveltämisessä on tärkeää tietää joitakin periaatteita, ja uskon että sopivassa suhteessa teoreettiset säännöt ja oma leikkisyys antavat hyvän pohjan aivan omanlaiselle musiikille. Tämä matka säveltämiseen on rohkaissut minua tulevaisuudessa opiskelemaan myös lisää säveltämisen teoreettista puolta.

Osan pianosäestyksestä olen kirjoittanut auki, mitä pianolla on tarkoitus soittaa. Suurimmaksi osaksi olen kuitenkin käyttänyt sointumerkkejä, joten säestäjä saa vapauden toteuttaa säestystä oman näkemyksensä mukaan.

2.1.2 Sävellyksen kokoaminen

Sävellyksen kokoaminen on osa sävellysprosessia. Yleensä sävellykset koostuvat elementeistä, jotka vuorottelevat. (Ervasti, Muhonen & Tikkanen 2013, 253.)

Koska säveltäminen ja sovittaminen oli minulle uutta, päätin sovittaa laulut pienelle kokoonpanolle. Uuden edessä voisi olla hankalaa hahmottaa isoja kokonaisuuksia. Instrumenteiksi vahvistuivat laulu, piano ja sello. Nämä instrumentit vuorottelevat

suurimmaksi osaksi tuutulauluissa. Pienellä kokoonpanolla olisi helpompi toteuttaa myös tuutulaulukonsertti.

Sovituksista tuli myös sellaisia, että niitä voi tarvittaessa esittää pelkästään pianolla ja laululla yksin. Sovitin sellolle useamman soolon kappaleisiin. Toisinaan sello on tukemassa kokonaisuutta, ja osa kappaleista on sovitettu vain laululle ja pianolle.

Äänitteen teon yhteydessä kappaleiden sovittaminen jatkui. Tarkoitus oli luoda kappaleisiin vielä pieniä, musiikillisia lisäelementtejä kellopelillä, kanteleella ja rytmikapuloilla ja cajon -rummulla.

2.2 Sanoittaminen

Alun perin ajattelin, että sanoittaminen olisi minulle kaikkein hitain työvaihe. Olen aina pitänyt kirjoittamisesta, mutta laulujen sanoittamisesta minulla ei ollut mitään aiempaa kokemusta. Sain kuitenkin eräältä opiskelukaverilta muutaman vinkin sanoittamiseen. Nämä sanoittamisen työkalut tuntuivat sopivan juuri minulle.

Ensimmäinen työvaihe saamieni vinkkien perusteella oli kuunnella kappaletta keskittyneesti useamman kerran. Sen jälkeen piti listata musiikista mieleen tulevia sanoja ylös paperille. Kun sanoja alkoi olla paperilla jo useampia, oli aika yhdistellä sanoja toisiinsa. Esimerkiksi keinuminen ja aalto muodostivat parin: Aalto keinuttaa. Sanat tuuli, hiljaisuus ja soittaminen muodostivat lauseen: Tuuli hiljaa soittelee.

Sanoitusvaiheessa en oikeastaan miettinyt vielä, sopivatko kappaleiden sanat keskenään yhteen. Tunnelmat kappaleiden välillä vaihtelivat aika paljon. Vasta sanoitusten valmistuttua huomasin, että suurimmassa osassa kappaleissa luontoaiheet olivat vahvasti läsnä. Pohdin, olinko tiedostamattani ladannut myös omaa sen hetkistä luonnonkaipuutani sanoituksiin. Olin jo pitkään miettinyt tarvetta asua lähempänä luontoa ja tiedostin vahvasti sen kaipuun.

Myöhemmin perehdyin Sari Kaasisen Nuku, nuku lapseni -kirjaan. Sari Kaasinen on julkaissut omia tuutulauluja kirjassa ja kertoo myös yleisesti tuutulauluperinteestä ja historiasta. Kirjan kautta sain lisää tietoa tuutulaulujen historiasta. Kaasisen (2008,35) mukaan tuutulaulut ovat syntyneet alun perin hiljaisuudessa ja luonnon keskellä. Elämänpiiri on ollut rauhallinen ja pieni. Luonto on ollut vahvasti läsnä myös entisaikojen tuutulaulusanoituksissa. Luontoaiheen lisäksi ja siihen nivoutuen sanoissa

käsitellään vanhemman helliä tunteita omaa lasta kohtaan, mutta myös hankalampia tunteita.

*Joskus saa harmaana, taivas süntää kaukana.
Pilvet nään väärin päin. Peittää pään myrskyllä.*

*Joskus saa katsoa, pilvet liikkuu kaukana.
Eteenpäin, yksittäin. Maalaten taas väreillä.*

-Elina K.

Kuva 1. Säkeistön sanoja kappaleesta Pilvi.

*Aallot kuohuaa, meri raivoaa, silti keinutaan aivan turvassa.
Aallot kuohuaa, meri raivoaa, silti keinutaan kohti satamaa.*

-Elina K.

Kuva 2. Kohti satamaa -kappaleen kestosäkeen sanoja.

Yllä olevat sanat kappaleista Pilvi ja Kohti Satamaa, ovat hyvä esimerkki siitä, kuinka sanoissa käsitellään myös vanhempien vaihtuvia tunteita. Vaikka tunteet olisivat välillä kuin myrskyssä, niitä ei tarvitse pelätä.

2.3 Otollinen maaperä luovuudelle

Kaasisen (2008,36) mukaan ihmisellä on ollut entisaikaan enemmän tilaa ja aikaa kuunnella itseään, jolloin tunnelmat ja tarinat ovat saaneet hetkessä laulun muodon. Tähän ajatukseen yhdyn oman luovan prosessini suhteen. Minulla piti olla ylimääräistä tilaa, aikaa ja hiljaisuutta herätellessäni omaa luovuuttani.

Huhtinen-Hildén (2019, 29) kuvaa luovuutta hyvinvointia lisäävänä tekijänä, jonka avulla voimme lisää kokea vapautta, virkistymistä ja myönteisiä tunteita. Koin itsekin saavani uusia voimia pikkulapsiarjessa, kun sain hetkeksi keskittyä miettimään melodioita ja harmonioita uusiin lauluihin. En ollut sillä hetkellä vastuussa muista ihmisistä, vaan sain keskittyä luomaan hetkessä syntyvää musiikkia ja leikittelemään sillä.

3 Kurkistus tuutulauluihin

Alla on otteita laulujen nuoteista ja pohdintaa siitä, kuinka ne voivat tukevat vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja tunnemaailmaa.

The image displays two musical staves for the piece 'Uniratsastus'. The top staff is labeled 'Voice' and the bottom staff is labeled 'Piano'. The music is in 4/4 time and the key signature has two flats (B-flat and E-flat). The voice part consists of a melodic line with lyrics 'Uu - - u - uu - - -'. The piano accompaniment features a rhythmic pattern of chords in the right hand and a bass line in the left hand. The second system of music starts with a measure number '4' above the voice staff and continues the melodic and accompaniment lines.

Kuva 3. Uniratsastus

Uniratsastus on äänitteen ensimmäinen kappale, ja se herättelee pikkuhiljaa lasta päivän touhuista kohti iltatoimia ja nukkumista. Laulussa lapsi voi körötellä vanhemman sylissä kohti unen maailmaa omalla uniratsulla. Laulu on vauhdikkaimmasta päästä ja siinä on kansanmusiikille ominaista poljentoa. Vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta tukevat yhteinen leikki, läheisyys ja turvallinen liike. Laulun codassa lapsi saa hengähtää vanhemman sylissä vauhdikkaan ratsastuksen jälkeen ennen seuraavaa kappaletta. Aikuinen keinuttelee lasta ja se valmistelee jo siirtymistä lempeään tanssin syleilyyn.

mp D D G G D D Em

Nyt lem - pe-ään tans - siin sul - jen sut kä - si var - sil - lein.
 Nyt lau - lan sul - le lau - lun, se kai - kui vuo - ril - la.

9 A D D⁷ G G/E D D/C Em/A

— On help - po ja hy - vä ol - la kun tuu - lessa pyö - räh - te lee.
 — Sen sy - däm - mee - ni sul - jin, on luot - ta - mus ke - vää - seen.

Kuva 4. Lempeä tanssi.

Uniratsastuksen jälkeen siirrytään Lempeään tanssiin, jossa vanhempi voi tanssia vauva sylissä. Kappale on valssi ja luonteeltaan rauhallinen. Sen avulla voi välittää lapselle läheisyyttä ja turvaa. Yhteinen tanssi, lempeät sanat lapselle ja kappaleen huoleton ilmapiiri tukevat vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta. Vaikka pieni lapsi ei vielä ymmärrä sanojen merkitystä, hän ymmärtää sanojen takana olevat ilmapiirit ja tunteet.

mp E E/C#

Vocal

Aal-to kei - nut - taa, me - ri kuo - hu - aa, kans - sas

Violoncello

6 E/A E E

mat - kus - tan nään jo maa - ta. Aal - to kei - nut - taa, me - ri

Kuva 5. Kohti Satamaa.

Kohti satamaa -laulu hyppää merellisiin maisemiin. Välillä keinutaan pienillä aalloilla ja välillä isommilla vanhemman sylissä. Silti ollaan turvassa. Kappaleen voi ajatella myös vertauskuvallisesti elämän pieniin ja isoihin myrskyihin liittyen. Kappaletta voi tanssia myös helposti huivitanssina. Säkeistössä tehdään huivilla pieniä aaltoja ja kertosaäkeissä isompia aaltoja. Outrossa saavutaan viimein maihin. Maihin

saavuttaessa huivit jätetään laivaan ja noustaan yhdessä laivasta pois. Kahlataan vielä hieman lämpimässä vedessä, kunnes jalat saavat lämpimän hiekan alleen.

Kappaleessa on selkeä rakenne ja siinä on paljon toistoa, joka sopii pienelle lapselle erittäin hyvin.

Laulu voi parhaimmassa tapauksessa välittää vanhemman kautta lapselle viestin, ettei suurissakaan myrskyissä eli tunteissa ole pelättävää. Tämä tukee lapsen tunteiden tunnistamista ja käsittelyä yhdessä vanhemman kanssa.

mp Eb Eb/D F/D Bb/G C C/Bb Cm/Ab F Eb

Kei - nu kuu - sen ok - sal - la, il - ta hä - mär - tää. kei - nu
Tuu - li hil - jaa soit - te - lee, il - ta hä - mär - tää. Tuu - li

10 Eb/D F/D Bb C C Cm/Ab F/A Bb/G

mf

kuu - sen ok - sal - la, on rau - ha jo nu - kah - taa. Hei - jaa
hil - jaa soit - te - lee on rau - ha jo nu - kah - taa.

Kuva 6. Keinuu kuusen oksalla.

Maihin saavuttaessa, edessä on kuusimetsä. Vanhempi ja lapsi kiipeävät korkean kuusen ylimmille oksille keinumaan tuulen huojuttaessa puuta. Keinuu kuusen oksalla - laulu kehottaa sekä lasta että vanhempaa lepäämään ja rauhoittumaan hämärtyvän taivaan alla. Myös vanhemmalla on oma oksa, jossa levätä. Heijaaminen toistuu kappaleessa useaan otteeseen ja lapsi saa nauttia vanhemman läheisyydestä ja turvallisesta liikkeestä.

Bb D Gm Eb F Bb Dm7 Bb7/Ab Bb7/F

Vocal

Tuu-ti-lul-laa rak-kaa-ni, lin-tu - ni, aar-tee-ni. Tuu-ti - lul-laa rak-kaa-ni,
Tuu-ti-lul-laa lap-se-ni, si-nut sain sy - lii ni. Tuu-ti - lul-laa lap-se - ni,

7 Eb Bb Bb Eb Bb Cello Bb Eb Bb

Voc.

kal-leim - pa - ni. Aaaa....
kal-leim - pa - ni.

Kuva 7. Iltatähti.

Suuresta kuusesta löytyy linnunpesä, jossa on pieniä linnun höyheniä. Vanhempi ja lapsi jäävät linnunpesään, jossa vanhempi silittelee lasta höyhenillä. Silittelyn lomassa kuunnellaan tai lauletaan kappaletta Iltatähti. Iltatähti-laulu kertoo siitä, kuinka lapsi on vanhemman silmäterä ja huomion keskipiste. Se on tulvillaan hellittelysanoja omalle lapselle. Laulussa puhutaan lapsesta rakkaana, lintuna ja aarteena. Rakas lapsi on siis se, joka saa hellittelyä omalta vanhemmalta ja rakkautta tulvivat sanat saavat samalla laulun muodon. Perinteinen tuutulaulu on yleensä syntynyt olemassa olevasta tunnelmasta, tilanteesta ja mielentilasta. Lapsen perustarpeita on tulla erityisesti omalle vanhemmalleen kuulluksi ja nähdyksi. Laulu tukee vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta erityisesti sanojen kautta ja rauhallisen yhdessäolon kautta.

mp B F# B E B

Vocal

1. Kat - son las - ta nuk - ku - vaa, pei - ton al - la ui - nu - a saa. Kuu - len pien - tä tu - hi -
 2. Kat - son las - ta nuk - ku - vaa, pei - ton al - la ui - nu - a saa. Kuu - len un - ten sin - fo - ni -
 3. Kat - son las - ta nuk - ku - vaa, pei - ton al - la ui - nu - a saa. O - let hel - mi kau - lal -
 4. Kat - son las - ta nuk - ku - vaa, pei - ton al - la ui - nu - a saa. Pie - ni prins - si lin - nas -

Cello

7 F# B/Eb E *mf* E/C# F# B B/Eb

naa, ma - kuu - huo - neen täyt - tää - saa. Un - ten maan sin - fo - ni - aa kuul - la saan ai - no - as -
 aa, se saa tan - siin joh - dat - taa.
 - la, kaik - kein kal - lein ar - vos - sa.
 - sa, ai - van tans - sin lu - mois - sa.

Kuva 8. Unten sinfonia.

Vihdoin lapsi nukahtaa ja alkaa nähdä unta ja kuulee unessaan kaunista unten sinfoniaa. Vanhempi huomaa lapsen nukahtaneen, kuulee kaunista musiikkia pienen tuhinan läpi ja alkaa nähdä samaa unta. Juuri kun vanhempi on nukahtanut syvään uneen ja unten sinfonia johdattaa tanssimaan, uni katkeaa ja vanhempi herää. Tähän tilanteeseen voi tietysti samastua hyvin vanhempi, jolla on univelkaa lapsen heräilyn takia. Juuri kun on keskellä unten sinfoniaa, lapsi herää ja unisykli katkeaa.

Untensinfonia -laulun aikana aikuinen voi edelleen silittelä lasta höyhenellä. Kappaleen aikana voi myös vain levätä rennosti lapsen vieressä köllötellen sängyllä tai lattialla.

Kappaleessa on neljä rauhoittavaa säkeistöä ennen C-osaa. Kappale voi rauhoittaa ja luoda kiireettömyyttä nukahtamistilanteeseen. Kun vanhempi rauhoittuu laulamalla lapselleen, myös lapsi aistii tämän. Nukkumaanmenosta voi tulla yhteinen mukava hetki, jolloin kumpikin saa pysähtyä omien ajatusten äärelle. Se on samalla kuitenkin hetki, jossa ollaan yhdessä. Vuorovaikutusta tuetaan erityisesti hellän kosketuksen kautta.

Chord progression: Fm, D^bmaj7, Fm/B^b, D^bmaj7, D^bmaj7, B^bm7, D^bmaj7

Lyrics:
 Jos - kus saa har - maa - na, tai - vas.siin - tää
 Jos - kus saa kat - so - a, pil - vet liik - kuu
 kau - ka - na. Pil - vet nään vää - rin päin, peit - tää pään myrs - kyl - lä.
 kau - ka - na. E - teen-päin yk - sit - täin, maa - la-ten taas vä - reil - lä.

Kuva 9. Pilvi.

Tästä päästään seuraavaksi käsittelemään sitä, että vanhemmuuteen liittyy myös raskaita tunteita. Univelka voimistaa monesti juuri negatiivisia tunteita ja silloin on vaikeampi nähdä elämän kokonaiskuvaa. Kappaleessa Pilvi pohditaan, että välillä kaikki pilvet näyttävät harmailta. Silti harmaiden pilvien yläpuolella paistaa aurinko, vaikka sitä ei näkisi. Kaikki tunteet ovat sallittuja ja niiden tunnistaminen on tärkeää, jotta ne voivat rauhallisesti tulla ja mennä jäämättä paikalleen. Samalla tavalla pilvetkin liikkuvat joka hetki taivaalla ja vaihtavat väriään eri tilanteissa. Kappale on tarkoitettu kuuntelua varten.

Chord progression: B, G[#], G[#]/D[#], E/C[#], E/B, A, B

Chord progression: E^b, C, G[#]/D[#], E/C[#], E/B, A, B, C/B^b, G[#]

Instrument: Cello

Kuva 10. Kesäyön tanssi.

Viimeinen kappale on nimeltään Kesäyön tanssi. Harmoniamaailma vaihtelee kovasti ja kappale on luonteeltaan salaperäinen. Sanoitukset voi ajatella esimerkiksi rakkauslauluna. Kappale on tarkoitettu kuuntelua varten ja erityisesti vanhemmalle.

4 Konsertti

Tuutulauluja kaiken ikäisille -konsertti toteutettiin yhteistyössä Helsingin Pitäjänmäen seurakunnan kanssa. Seurakunta mainosti konserttia aktiivisesti useita viikkoja ennen Kirkko ja kaupunki -lehdessä, seurakunnan nettisivuilla, kirkkomuskarissa ja muissa perheille tarkoitetuissa tapahtumissa. Kaikille sinä vuonna kastetuille lähetettiin myös konserttikutsut kotiin.

Lähetin seurakunnalle konsertin mainokseen kuvan pienestä koonpanostamme. Kuvan asetelussa minulla oli ajatuksena, että kuuntelemme sellon kylkeen painautuen unten sinfoniaa. Otimme kuvan ulkona, joten saimme kauniit ruskan väreihin pukeutuneet lehdet koristamaan kuvan taustaa.

Kuva 11. Tuutulauluja kaiken ikäisille -konsertin mainoskuva.

Kuva 12. Tuutulauluja kaiken ikäisille -konsertista, Helsingin Pitäjänmäen kirkosta.

4.1 Valmistautuminen

Oman valmistautumisen aloitin harjoittelemalla huolellisesti säestyksiä ja lauluosuuksia. Alun perin olin ajatellut ulkopuolista säestäjää, mutta suurin osa opiskelukavereistani oli jo valmistunut ja heillä tuntui olevan jo kädet täynnä muita töitä. Niinpä päätin ottaa haasteen vastaan ja vahvistaa omaa säestystaitoani opiskelujeni viime metreillä. Se kannatti! Ylitin jopa omat odotukseni säestyksen suhteen ja varmuus kappaleiden soittamiseen tuli yllättävän nopeasti.

Ajattelin, että tulevaisuuden kannalta on myös tärkeää, että pystyn tarvittaessa esittämään kaikki laulut myös itse. Aina ei ole mahdollista palkata useaa muusikkoa, joten tarvittaessa pärjäisin hyvin myös yksin omien sävellysteni kanssa. Opintojen loppuvaiheessa minulla oli myös hyvin aikaa harjoitella myös säestysosiot, sillä olin kirinyt edellisenä keväänä opintojeni kanssa.

Laulunopettajani kanssa pohdimme yhdessä kappaleiden tulkintaa ja luonnetta. Laulunopettajani osasi olla hyvin kannustava ja innostui uusista kappaleista heti. Lauluja harjoitellessani pohdin myös, miten voisin osallistua yleisöä konsertissa. Mietin myös sopivaa kappalejärjestystä ja sopivaa tarinallista otetta, jonka kautta saisin

nivottua kappaleet entistä sujuvammin yhteen. Ideoita tarinankerrontaan sain kappaleitten teemoista. Luontoaihe oli suurimmassa osassa kappaleita vahvasti läsnä.

Piano-opettajaltani sain ideoita säestykseen ja harjoittelin kappaleita syksyn aikana myös pianotunneilla. Piano-opettajani oli myös erityisen kannustava. Oli hienoa nähdä, kuinka innostus uusiin kappaleisiin tarttui myös opettajiin.

Kun säestys- ja lauluosiot olivat tarpeeksi vahvalla pohjalla, aloitimme yhteiset harjoituksen mieheni kanssa. Hän soittaisi lähes kaikissa kappaleissa selloa. Yhteiset harjoitteluajat merkittiin hyvissä ajoin kalenteriin.

Mieheni, joka on ammatiltaan musiikkiteknologi, auttoi myös konsertin äänentoiston suunnittelussa. Mietimme yhdessä konsertin tilaa ja akustiikkaa. Päädyimme ostamaan suurimman osan äänentoistoon tarvittavista laitteista itse, sillä ajattelimme että niitä voisi hyödyntää myös tulevaisuudessa. Tarkoitushan oli, että Tuutulauluja kaiken ikäisille -konsertteja tulisi jatkossa lisää. Sitten olisi oma äänentoistopaketti valmiina, jota voisi käyttää enimmäkseen kodin ulkopuolella.

4.2 Konsertin toteutus

Konsertti pidettiin Pitäjänmäen kirkossa isossa kirkkosalissa keskiviikkoiltana 17.11.2021. Käytännön asiat järjestäytyivät konsertti-iltana loistavasti. Olimme terveinä, joka oli erityisen tärkeää koronapandemian aikana ja saimme ammattilaisen hoitamaan konsertissa äänentoiston ja kuvaamisen. Videotallennetta tarvittiin konserttia arvioivia opettajia varten, jotka eivät päässeet paikalle.

Ennen konserttia jaoin penkeille valmiiksi huiveja ja höyheniä. Seurakunnan varhaiskasvatuksen ohjaaja tiedotti konsertin alussa konsertin käytännöistä ja sen jälkeen pääsin itse juontamaan suoraan kappaleita ja toivottamaan yleisön tervetulleeksi. Tämä oli erittäin tärkeää, sillä olin itse vastuussa illan kulusta ja viemässä yleisöä kohti yhteistä, musiikillista seikkailua. Punainen lanka kulki hyvin kappaleiden välillä.

Kaikki konserttiin suunnittelemani elementit mahdollistivat lapsen ja vanhemman yhteisen tekemisen konsertin aikana ja tukivat hyvää vuorovaikutusta. Lapset saivat nauttia vanhemman sylistä, silittelystä ja turvallisesta keinuvasta liikkeestä. Köröttelyn kautta pienet vauvat kokivat kappaleen sykkeen vanhemman kautta ja isommat lapset

liikkumisen ilon musiikin mukana. Vanhemmat ja lapset saivat myös heilutella yhdessä huiveja ja keksiä niillä omia tansseja. Huiveista pitivät myös vauvat, jotka nauttivat kauniista väreistä. Huivien käyttö ruokki lisää lasten mielikuvitusta, kun he saivat vapaasti ottaa tilaa haltuun ja tehdä omia tansseja.

Huomasin konsertin aikana, että lasten oli helpompi keskittyä, kun lisäsin vähitellen uusia elementtejä konsertin aikana. Köröttelyn ja tanssin jälkeen lapset saivat käsillä tekemistä huiveilla ja höyhenillä. Uudet elementit liittyivät aina myös edelliseen asiaan. Tarinallinen ote toimi hyvin ja auttoi pitämään konsertin rauhallisesta tunnelmasta ja mielikuvamaisemaa yllä.

Mainostus oli toiminut erittäin hyvin. Konsertin jälkeen sain kuulla, että yleisöä oli ollut 70 henkilöä. Se oli paljon erityisesti koronapandemian aikana. Yleisön määrä rohkaisi myös sillä, että tuutulaulut kiinnostavat ihmisiä edelleen. Olin myös iloinen siitä, että paikalla oli kuin olikin eri ikäisiä kuuntelijoita. Lapsiperheitä oli myös paikalla ilahduttavan paljon. Muutamat perheet olivat minulle tuttuja omista muskariryhmistäni. Oli mukava nähdä tuttujakin kasvoja yleisössä!

Paras palaute konsertin jälkeen oli se, kun yleisöstä joku tuli kysymään onko kappaleista tulossa äänitettä. Oli hyvin rohkaisevaa, että musiikki oli synnyttänyt janon kuulla lisää! Iloisena sain todeta, että äänite on tulossa jo seuraavana keväänä. Sain myös kuulijoilta muita positiivisia palautteita. Kappaleet olivat olleet kuulijoiden mieleen, ja lapsetkin innostuivat niistä konsertin aikana esimerkiksi tanssimalla huivien kanssa.

Myöhemmin sain myös palautetta konsertista profiilikonserttia arvioivalta lautakunnaltani. Palaute oli todella positiivista ja rohkaisevaa. Olin kuulemma onnistunut kappaleissani välttämään tavanomaisuutta, mutta silti kappaleissa oli sopivasti tuutulauluille ominaisia piirteitä. Toistoa oli kuulemma sopivasti, ja sanoitukset olivat tuoreita. Kappaleissa oli aina myös jokin miellyttävä yllätys odottamassa.

5 Äänite

5.1 Instrumentit ja musiikillinen ideointi

Äänitykset alkoivat piano-osuuksien äänittämisellä marraskuussa 2021. Äänitykset edistyivät nopeasti, sillä olin jo harjoitellut piano-osuudet varmaan kuntoon konsertin ansiosta. Piano-osuuksien päälle äänitettiin seuraavaksi lauluosuudet. Oli hyvä, että sain niitä tehdessäni keskittyä pelkästään tulkintaan ja tekstiin. Lauluja äänittäessäni laitoin monesti silmät kiinni ja kuvittelin unenomaista maisemaa mielessäni. Mielikuvat heräävät uudella tavalla, kun miettii vain kappaleiden sanoja, eikä tarvitse keskittyä samaan aikaan säestämiseen.

Lauluosiuksia äänittäessä harjoittelin samalla myös konsonanttien sitkeyttä sekä sitä, kuinka voin nivoa fraaseja yhteen ilman että laulun ajatus katkeaa. Laulamissa ja tarinankerronnassa on tärkeää, että on selkeä päämäärä. Mietin mihin laulun tarina on menossa ja mitä haluan sillä ilmaista. Lauluottoja valitessa opin myös lisää siitä, miten voisin valita sellaisen version, joka tukee parhaiten kappaleen tunnelmaa. Kun instrumentteja on vähän, laulun merkitys korostuu entisestään.

Äänitykset jouduttiin aloittamaan kerrostalo-olosuhteissa, mutta tammikuussa 2022 pääsimme muuttamaan maalle, jossa saimme kodin yhteydessä olevan erillisen musiikkihuoneen käyttöömme. Musiikkihuoneen saimme akustoida pikkuhiljaa mieleisemmeksemme. Luonto ja rauha ympäröivät minua nyt myös fyysisesti, ei ainoastaan tuutulaulujen kautta.

Kuva 13. Kuva selloäänityksistä musiikkihuoneesta, maaseudun rauhasta.

Alkuperäinen ajatukseni oli se, että Tuutulaulujen dynamiikkaa voisi kasvattaa lisää äänitettä tehdessä. Saadessani sisällön ohjauksessa ideoita, ajatukseni kuitenkin muuttuivat. Tuutulaulujen luonteelle sopisi paremmin jopa hiljentää äänimaisemaa. Pienet lisäelementit voisivat tuoda kappaleisiin lisämaustetta, mutta äänimaailmaa voisi jopa viedä entistä lempeämpään suuntaan. Laulutavalla on tietysti tässä suuri rooli. Välillä kappale voisi alkaa hyvin pienestä. Esimerkiksi pelkästään laululla tai sellolla ilman pianoa. Silloin kun lähtötilanne on pieni, on varaa myös kasvattaa ääntä ilman, että lopputuloksesta tulee liian voimakas.

Lisäinstrumenteiksi valikoituivat kellopeli, rytmikapulat, triangeli ja cajon-rumpu.

6 Pohdinta

Opinnäytetyöni lähti liikkeelle oman ajan tarpeesta ja luovan tekemisen tarpeesta. Tämä projekti on vahvistanut minulle ajatusta siitä, että luovuus lähtee parhaiten liikkeelle silloin kun ei ole painetta saada mitään valmiiksi. Ilo musiikin tekemisestä nousee pintaan ja silloin myös tulosta syntyy.

Tavoitteeni opinnäytetyössä oli vahvistaa omaa muusikkouttani ja luovuuttani pedagogin työvälineenä. Pedagogista silmää tarvittiin erityisesti kappaleiden sisällön miettimisessä sekä siinä, miten lauluja voisi kohdentaa parhaiten yleisölle. Tarinallisuus osoittautui Tuutulauluja kaiken ikäisille -konsertissa oikein sopivaksi tavaksi kiinnittää kohdeyleisön huomio.

Tavoitteeni opinnäytetyössä onnistuivat yli omien odotusteni. Sain oppia projektin aikana paljon omasta tavastani säveltää ja sanoittaa. Opin teoreettisia asioita säveltämisen periaatteista. Opin paljon myös säveltämistä tukevien työkalujen käytöstä, kuten Sibelius-nuotinosohjelmasta. Opin myös siitä, millaiset asiat herättävät minussa luovuuden ja kuinka säveltäminen on minulle intuitiivista.

Tuutulaulujen aihepiiri lauluihin lähti luonnostaan liikkeelle oman äitiyden kautta. Musiikkipedagogina olen tehnyt ja tulen tekemään töitä perheiden kanssa, jossa on pieniä lapsia. Oma pedagoginen polkuni on vahvistunut tämän opinnäytetyön kautta ja olen saanut vahvistaa omaa osaamistani lastenmusiikin säveltäjänä ja sanoittajana. Koulutukseni antaa valmiudet työskennellä kaiken ikäisten parissa, joten myös tuutulaulujen kuulijakunta on toivon mukaan laaja. Sen olen pyrkinyt ottamaan huomioon sävellyksiä tehdessä.

Lähteet

Alho, E., Hautsalo, H. & Perkiö, S. 1997. Vauvojen laulun aika. WSOY. Porvoo.

Alho, E., Hautsalo, H. & Perkiö, S. 1995. Kuuntelun aika. WSOY. Porvoo.

Elstad, G. 2007. Tunne Itsesi. Tunnista tunteesi. Karisto Oy. Hämeenlinna.

Ervasti, M., Muhonen, S. & Tikkanen, R. 2013. Säveltämisen monet mahdollisuudet musiikkikasvatuksessa. Teoksessa Musiikkikasvattaja. Kohti reflektiivistä käytäntöä. Toim. Juntunen, M-L., Nikkanen, H. & Westerlund, H. Bookwell Oy. Juva, 246-291.

Hongisto-Åberg, M., Lindeberg-Piiroinen, A. & Mäkinen, L. 1993. Musiikki varhaiskasvatuksessa. HIP HOI, MUSISOI! Tammer-paino Oy. Tampere.

Hongisto-Åberg, M., Viitaila-Pulkkinen, E. & Louhi, K. 1990. Vauvojen laulut. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Huhtinen-Hildén, L. 2019. Elämän ja arjen musiikkia – musiikillisen ilmaisun monia mahdollisuuksia. Teoksessa Luovan toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle. Toim. Karjalainen, A. Otavan Kirjapaino Oy. Keuruu, 21-55.

Huhtinen-Hildén, L. & Pitt, J. 2018. Taking a Learner-Centred Approach to Music Education. Pedagogical Pathways. Routledge Taylor and Francis Group. New York.

Juntunen, M-L., Perkiö, S. & Simola-Isaksson, I. 2010. Musiikkia liikkuen. Musiikkiliikunnan käsikirja. WSOYpro Oy. Helsinki.

Kaasinen, S. 2008. Nuku, nuku lapseni. Kehtolauluja ja hyräilyhetkiä. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Liikanen, H-L. 2010. Kulttuuri ja taide kohtaavat elämän. Teoksessa Soivia kohtaamisia. Toim. Huhtinen-Hildén, L., Raninen, T. & Ranta-Meyer, T. Erweko Painotuote Oy. Helsinki, 13-15.

Paasolainen, T. 2016. Laula lelut laatikkoon. Kustannusosakeyhtiö Nemo. Latvia.

Tervaniemi, Huotilainen, Putkinen & Saarikivi. 2018. Musiikin harrastaminen, aivot ja oppiminen. Helsingin yliopiston pdf-dokumentti. 30.3.2022. <https://ihmu.fi/wp-content/uploads/2018/02/Musiikin-harrastaminen-aivot-ja-oppiminen.pdf>

